

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 578/2021-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o. Heydukova 12, Bratislava, proti uzneseniu Krajskej prokuratúry Bratislava č. k. 3 Kv 57/19/1100-7 zo 16. augusta 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. októbra 2019 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a vyslovenia porušenia čl. 1 ods. 1 ústavy rozhodnutím Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť krajskej prokuratúre na ďalšie konanie.
2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých rozhodnutí a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva nasledovný stav veci:
3. Pri dopravnej nehode, ktorá sa stala 8. decembra 2017 v čase okolo 17.00 h v Bratislave na Trnavskej ceste, utrpela sťažovateľka prechádzajúca po riadne vyznačenom priechode pre chodcov mnohopočetné závažné poranenia, v dôsledku ktorých bola hospitalizovaná a musela sa podrobiť náročnej a bolestivej liečbe.

4. Vo veci bolo 8. decembra 2017 začaté trestné konanie, ktoré bolo na základe výsledkov vykonaného dokazovania zastavené uznesením vyšetrovateľky Úradu inšpekčnej služby, útvaru inšpekcie, odboru Inšpekčnej služby Západ sp. zn. SKIS-430/OISZ-V-2018 zo 16. apríla 2019 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľky“) z dôvodu podľa § 215 ods. 1 písm. b) a ods. 4 Trestného poriadku, keďže skutok nebolo možné kvalifikovať ako trestný čin.

5. Proti uzneseniu vyšetrovateľky podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú krajská prokuratúra napadnutým uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla. Dôvodom zamietnutia sťažnosti sťažovateľky (a predtým aj zastavenia trestného stíhania) bol záver orgánov činných v trestnom konaní, podľa ktorého sťažovateľka ako chodkyňa porušila § 53 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cestnej premávke“). Nadväzne krajská prokuratúra zdôraznila, že § 4 ods. 1 písm. f) zákona o cestnej premávke zakotvujúci povinnosť vodiča dať prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádza cez priechod pre chodcov, z porušenia ktorého bol vodič motorového vozidla podozrivý, je potrebné aplikovať práve v kontexte s § 53 ods. 2 zákona o cestnej premávke, podľa ktorého zasa chodec nesmie vstupovať na vozovku, a to ani pri použití priechodu pre chodcov, ak vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúcich vozidiel nemôže cez vozovku bezpečne prejsť. Krajská prokuratúra vychádzala z názoru, podľa ktorého síce vodič je povinný jazdiť obozretne a predvídať okolnosti cestnej premávky, no zároveň má právo sa primerane spoliehať na dodržiavanie predpisov ostatnými účastníkmi cestnej premávky. Nemožno od neho očakávať ani vyžadovať, aby krátko po vzhliadnutí iného účastníka cestnej premávky predpokladal, že tento fatálnym spôsobom poruší jej pravidlá a zavíni nehodu.

6. Krajská prokuratúra konštatovala, že zo znaleckého dokazovania „*bolo preukázané, že reakcia vodiča na vstup poškodenej na priechod pre chodcov bola adekvátna danej situácii a včasná (okamžite začal brzdiť). Rovnako je zrejmé, že vodič v čase bezprostredne pred spáchaním skutku viedol vozidlo rýchlosťou, pri ktorej dokázal zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú mal rozhľad (čo je jedným z kritérií posúdenia primeranosti rýchlosti jazdy)... vodič sa v čase, keď poškodená vstúpila na vozovku (teda dokonca ešte pred okamihom, kedy ju reálne spozoroval), nachádzal vo vzdialenosti 27,34 metra... od miesta zrážky a vozidlo zastavil pár metrov od jej miesta, pričom minimálny rozsah rozhľadu v zmysle znaleckého posudku... bol 40 metrov. Vykonaným dokazovaním bolo objektívne preukázané..., že poškodená porušila jej povinnosť vyplývajúcu z § 53 ods. 2 zákona o cestnej premávke. Vstúpila totiž na vozovku v čase, kedy vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúceho vozidla vedeného vodičom nebolo možné cez vozovku bezpečne prejsť – tu je potrebné poukázať opäť na zníženú viditeľnosť s počasie v čase spáchania skutku, ktoré poškodená mala vo vlastnom rozhodovacom procese zohľadniť.*“.

7. K čiastkovým výhradám sťažovateľky predneseným k skutkovej stránke veci v jej sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľky krajská prokuratúra uviedla, že „*chodci... nestáli priamo pod lampou pouličného osvetlenia – nejednalo sa o osoby oblečené do tmavého oblečenia na svetlom pozadí, ale práve naopak tmavé siluety na svetlom popredí*“. K svetlej farbe sťažovateľkinho dáždника, na ktorú tiež poukazovala, krajská prokuratúra uviedla, že dáždnik nenahrádza reflexné prvky, pričom jeho význam v skutkovom deji sťažovateľka preceňuje. K vozidlu v protismere, ktoré malo zapnuté výstražné svetlá, krajská prokuratúra dôvodila, že síce vodičom mala byť táto skutočnosť vnímaná a vyhodnocovaná, avšak „*vodič si nemohol byť istý, či výstražná signalizácia je určená jemu, alebo vozidlám idúcim za stojacim vozidlom. Rovnako vodič objektívne nemohol vedieť, že*

signalizácia sa vzťahuje k okolnosti, ktorá nastala alebo môže nastať v jeho vlastnom jazdnom pruhu. Nutno poukázať aj na skutočnosť, že v čase zastavenia [REDAKOVANÉ] pri priechode pred vozidlom vodiča prechádzalo iné vozidlo, ktoré 5 sekúnd pred zrážkou prešlo daným úsekom vozovky bez akýchkoľvek problémov. Zároveň je potrebné uviesť, že v čase zastavenia vozidla [REDAKOVANÉ] a zapnutia výstražných svetiel sa poškodená na priechode nenachádzala, ale naň vstúpila až krátko pred zrážkou.“

8. V nadväznosti na vyšetrovateľkou konštatovaný fakt, že vodič viedol v relevantnom časovom úseku vozidlo rýchlosťou, ktorá bola „preukázateľne nižšia ako maximálne povolená rýchlosť na danom cestnom úseku“, krajská prokuratúra doplnila, že povinnosť vodiča prispôbiť rýchlosť jazdy výskytu priechodu pre chodcov nemôže znamenať povinnosť „znižiť rýchlosť do takej miery, aby za každých (teda aj nepredvídateľných) okolností musel vozidlo viesť zastaviť v priestore pred priechodom a vyhnúť sa tak zrážke s prípadným chodcom... V prípade prípustnosti takejto argumentácie by každý vodič každým priechodom pre chodcov musel prechádzať v podstate krokovou rýchlosťou...“.

9. Napokon krajská prokuratúra zdôraznila, že v procese dokazovania neboli žiadne pochybnosti o porušení povinnosti zo strany sťažovateľky ako poškodenej, kým vo vzťahu k vodičovi „nie je možné objektívne konštatovať, že by... jednoznačne vedel rozlíšiť v čase príjazdu k priechodu pre chodcov prítomnosť osôb... V konečnom dôsledku to, že vodič zo subjektívneho hľadiska sťažovateľa v preňho ideálnom prípade mohol na situáciu v cestnej premávke reagovať aj inak a všetky jej okolnosti si vyložiť súladne s predstavami sťažovateľa, neznamená, že mal zo zákona vyplývajúcu povinnosť takto reagovať.“.

II.

Argumentácia sťažovateľky

10. Sťažovateľka proti napadnutému rozhodnutiu namieta, že toto je arbitrárne z dôvodu, že ani vyšetrovateľkou ani krajskou prokuratúrou nedošlo k nevyhnutnému právnomu posúdeniu skutkového stavu. Už v uznesení vyšetrovateľky absentovalo podľa sťažovateľky zodpovedanie právnej otázky primeranej rýchlosti vodiča, ktorý dopravnú nehodu spôsobil. Bez zodpovedania tejto otázky nie je možné rozhodnúť o príčine dopravnej nehody. Prokurátor sa k tejto zásadnej skutočnosti vyjadril v napadnutom rozhodnutí rozporuplne, pričom otázku o primeranej rýchlosti vo vzťahu k okolnostiam, ktoré treba predvídať, nezodpovedal.

11. V petite ústavnej sťažnosti navrhla sťažovateľka vysloviť porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť krajskej prokuratúre na ďalšie konanie. Sťažovateľka tiež navrhla priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva sťažovateľky na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy) uznesením krajskej prokuratúry č. k. 3 Kv 57/19/1100-7 zo 16. augusta 2019.

13. Bez potreby hlbšej analýzy označených ústavných práv sťažovateľky alebo napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry ústavný súd konštatuje, že v rámci svojej judikatúry už uviedol, že právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby na začatie alebo vedenie trestného konania voči označenej osobe, napr. na základe podaného trestného oznámenia, nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (porov. II. ÚS 42/00, II. ÚS 398/09, III. ÚS 233/2010, II. ÚS 340/2014, IV. ÚS 423/09, z novšej judikatúry porov. napr. II. ÚS 620/2016).

14. Ani z čl. 6 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená napr. na trestnom oznámení voči tretej osobe) nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní [porov. Dziedzic v. Poľsko, č. 50428/99, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 25. 11. 2003, bod 6; Helmers v. Švédsko, č. 11826/85, rozsudok ESLP z 29. 10. 1991, bod 29; Kusmierek v. Poľsko, č. 10675/02, rozsudok ESLP z 21. 9. 2004, bod 48].

15. Právo na vznesenie obvinenia alebo trestné stíhanie inej osoby, alebo na podanie obžaloby voči nej na súde prokurátorom nemožno považovať za súčasť základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ústavy, preto k porušeniu tohto základného práva napadnutým uznesením krajskej prokuratúry nemohlo dôjsť.

16. Ústavný súd už tiež konštatoval, že skutok (alebo určitý dej, ktorý sa odohral) sa nestáva trestným činom len preto, že ho za trestný čin označí poškodený. Poškodený má právo podávať opravné prostriedky v rozsahu vymedzenom Trestným poriadkom a orgány činné v trestnom konaní majú následne povinnosť sa nimi zaoberať a rozhodnúť o nich, avšak posúdenie, či skutok napĺňa alebo nenapĺňa definičné znaky trestného činu (§ 8 Trestného zákona), je plne v ich kompetencii. Každý má síce zákonný nárok na to, aby sa jeho podaniami, návrhmi a sťažnosťami kompetentné orgány zaoberali a aby ich vybavili, avšak nikto nemá nárok na to, aby výsledok tohto vybavenia zodpovedal jeho predstave (III. ÚS 173/2018).

17. V zmysle uvedeného preto ústavný súd posúdil napadnuté rozhodnutie krajskej prokuratúry z hľadiska námietky jeho nedostatočného odôvodnenia.

18. Kľúčovou otázkou pre posúdenie veci sťažovateľky orgánmi činnými v trestnom konaní bolo preskúmať, či v danom prípade došlo v rámci skutkového deja k naplneniu všetkých znakov skutkovej podstaty niektorého z do úvahy prichádzajúcich trestných činov, v danom prípade najmä prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, a teda či v okolnostiach danej veci bolo na mieste začať trestné stíhanie a prípadne vznieť obvinenie konkrétnej osobe. Obidva konajúce orgány verejnej moci po riadnom preskúmaní a hodnotení vykonaných dôkazov dospeli k záveru, že na takéto postup nie sú splnené zákonné podmienky a ústavný súd nezistil žiadne z ústavnoprávneho hľadiska významné skutočnosti, ktoré by ho viedli k spochybneniu tohto záveru.

19. Z obsahu napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry vyplýva, že krajská prokuratúra sa zaoberala sťažnosťami námietkami sťažovateľky v rozsahu potrebnom na posúdenie správnosti záverov a postupu vyšetrovateľky, ktorá uznesením zo 16. apríla 2019 zastavila trestné stíhanie z dôvodu podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, a teda z dôvodu, že vyšetrovaný skutok nie je trestným činom. V zmysle § 192 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku bolo úlohou krajskej prokuratúry ako nadriadeného orgánu preskúmať správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti

ktorým sťažovateľka podala sťažnosť, a preskúmať konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia. V takto vymedzenom rozsahu sa prokurátor krajskej prokuratúry v napadnutom uznesení zo 16. augusta 2019 zaoberá jednotlivými sťažnostnými námietkami a argumentmi sťažovateľky spôsobom, ktorý nevykazuje známky svojvoľnosti alebo arbitrárnosti. Prokurátor sa podrobne zaoberá zhodnotením skutkového stavu, ale aj právnych otázok a v potrebnej miere reflektuje aj námietku týkajúcu sa potreby zistenia primeranej rýchlosti vodiča, ktorú však z hľadiska posúdenia možného vyvodenia trestnej zodpovednosti voči konkrétnej osobe nepovažoval za rovnako významnú ako sťažovateľka, a to s prihliadnutím na iné zistené skutkové okolnosti a celkové právne posúdenie skutku. Prokurátor v rámci dôvodov napadnutého uznesenia analyzuje vykonané dôkazy a ich interpretáciu konfrontuje s názormi sťažovateľky, pričom jeho závery sa nejavia ako ústavne neutržateľné.

20. Ústavný súd tu poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru (napr. IV. ÚS 55/09 alebo IV. ÚS 180/09), podľa ktorej vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľ'a trestného činu.

21. S dôrazom na argumentáciu uvedenú v bodoch 13, 14 a 19 tohto uznesenia ústavný súd pripomína, že súčasťou práva na súdnu ochranu nie je právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (m. m. I. ÚS 97/97), ani domáhať sa toho, aby orgány verejnej moci preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (m. m. II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

22. K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy ústavný súd, odvolávajúc sa na svoju doterajšiu judikatúru, uvádza, že ustanovenie čl. 1 ods. 1 ústavy je súčasťou základných princípov ústavy a vzhľadom na to nemôže plniť poslanie priamo aplikovateľného ustanovenia v individuálnych konaniach o porušení základných práv a slobôd uvedených v druhej hlave ústavy (m. m. II. ÚS 821/00, I. ÚS 176/07, I. ÚS 485/2010).

23. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

24. Ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti k záveru, že medzi napadnutým rozhodnutím krajskej prokuratúry a obsahom označeným základným právom podľa ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, preto ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

25. Ústavný súd na doplnenie k subjektívnemu právu na kompenzáciu ujmy vzniknutej sťažovateľke pri spornej dopravnej nehode dodáva, že napriek preskúmanému výsledku trestného

konania je vecou úvahy sťažovateľky prípadné ďalšie uplatňovanie jej náhradových nárokov v režime civilno-právnych vzťahov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2021

Robert Šorl
predseda senátu